



**PREZES
URZĘDU OCHRONY
KONKURENCJI I KONSUMENTÓW**

Warszawa, 28 czerwca 2024 r.

DIH-3.707.54.2024.MB „informacje prawnie chronione oznaczono [xxx]”

DECYZJA DIH-3.84.2024

Na podstawie art. 138 § 1 pkt 2 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2024 poz. 572), art. 1 ust. 3, art. 5 ust. 2 ustawy z dnia 15 grudnia 2000 r. o Inspekcji Handlowej (Dz. U. z 2024 r. poz. 312) oraz art. 6 ust. 1 ustawy z dnia 9 maja 2014 r. o informowaniu o cenach towarów i usług (Dz. U. z 2023 r. poz. 168), po przeprowadzeniu postępowania administracyjnego w przedmiocie odwołania od decyzji nr TNP.KPC.3.2024 Łódzkiego Wojewódzkiego Inspektora Inspekcji Handlowej z 27 lutego br. (nr akt: PU.8361.482.2023), na mocy której nałóżono na przedsiębiorcę Janeba Time Sp. z o.o. z siedzibą we Wrocławiu karę pieniężną w wysokości 1 500 zł (słownie: jeden tysiąc pięćset złotych) z tytułu uwidocznienia cen promocyjnych przy 6 zegarkach (z 11 kontrolowanych), które nie zostały obliczone w odniesieniu do ceny najniższej, obowiązującej w okresie 30 dni przed wprowadzeniem obniżki, co stanowiło naruszenie art. 4 ust. 1 ustawy z dnia 9 maja 2014 r. o informowaniu o cenach towarów i usług (Dz. U. z 2023 r. poz. 168), **Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów**

1) uchyla zaskarżoną decyzję w całości,

2) orzeka co do istoty sprawy w ten sposób, że na przedsiębiorcę Janeba Time Sp. z o.o. z siedzibą we Wrocławiu nakłada karę pieniężną w wysokości 1 500 zł z tytułu uwidocznienia cen promocyjnych przy 6 zegarkach (z 11 kontrolowanych), które nie zostały obliczone w odniesieniu do ceny najniższej, obowiązującej w okresie 30 dni przed wprowadzeniem obniżki, co stanowiło naruszenie art. 4 ust. 1 w związku z art. 4 ust. 2 ustawy z dnia 9 maja 2014 r. o informowaniu o cenach towarów i usług (Dz. U. z 2023 r. poz. 168).

UZASADNIENIE

W dniach 28 -29 sierpnia oraz 7 września 2023 r. inspektorzy reprezentujący Łódzkiego Wojewódzkiego Inspektora Inspekcji Handlowej (dalej: „Łódzki WIH” lub „organ pierwszej instancji”), działając na podstawie upoważnienia PU.8361.482.2023 z 28 sierpnia 2023 r. przeprowadzili kontrolę w sklepie, należącym do przedsiębiorcy [xxx xxxxx xx xxxxxxxxxx xxxx xxxxxxxxxxxxxx xxxxxxxxx], zwanego dalej: „stroną”, „stroną postępowania” lub „przedsiębiorcą”.

Zgodnie z art. 48 ust. 1 ustawy z dnia 6 marca 2018 r. Prawo przedsiębiorców (Dz. U. z 2024 r., poz. 236) - dalej jako „Prawo przedsiębiorców”, 8 sierpnia 2023 r. skierowano do

przedsiębiorcy zawiadomienie o zamiarze wszczęcia kontroli (PU.8360.175.2023), ze wskazaniem zakresu przedmiotowego kontroli obejmującego kontrolę przestrzegania przepisów ustawy z dnia 9 maja 2014 r. o informowaniu o cenach towarów i usług (Dz. U. z 2023 r. poz. 168) - dalej jako „ustawa o cenach”. Pismo odebrano 11 sierpnia 2023 r.

W toku kontroli inspektorzy reprezentujący Łódzkiego WIIH sprawdzili 11 rodzajów produktów oferowanych do sprzedaży w obniżonej cenie. Przy wyrobach tych umieszczono wywieszki cenowe w kolorze czerwonym z napisem „PROMOCJA” oraz czerwone wywieszki informujące o wielkości procentowej obniżki (m.in. „-20%”, „-30%”, „-40%”) - niektóre z informacją „rabat od ceny regularnej” oraz niektóre z samą wartością procentową. Na wywieszkach cenowych umieszczonych pod produktami znajdowały się następujące informacje: cena regularna, cena aktualna, najniższa cena z 30 dni. W przypadku 7 produktów, oferowanych do sprzedaży po obniżonych cenach podana na etykietach cenowych obowiązująca cena promocyjna była wyliczona od ceny regularnej, a nie od najniższej ceny w okresie 30 dni przed obniżką. Ustalenia udokumentowano w protokole kontroli z 28 sierpnia 2023 r. (nr akt kontroli: PU.8361.482.2023).

Po analizie akt sprawy organ pierwszej instancji uznał, że w przypadku 6 produktów, oferowanych do sprzedaży po obniżonych cenach podana na etykietach cenowych obowiązująca cena promocyjna, nie została obliczona w odniesieniu do ceny najniższej, która obowiązywała w okresie 30 dni przed wprowadzeniem obniżki, gdyż ceny te były równe kwotowo.

Na podstawie art. 61 § 1 i 4 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2023 r. poz. 775, ze zm.) - dalej jako: „kpa”, Łódzki WIIH zawiadomieniem z 31 stycznia 2024 r., poinformował przedsiębiorcę o wszczęciu z urzędu postępowania administracyjnego, w sprawie nałożenia na niego kary pieniężnej z tytułu uwidocznienia cen promocyjnych przy 6 produktach (z 11 skontrolowanych), które nie zostały obliczone w odniesieniu do ceny najniższej, która obowiązywała w okresie 30 dni przed wprowadzeniem obniżki 28 sierpnia 2023 r. w miejscu sprzedaży detalicznej. Jednocześnie poinformowano na podstawie art. 10 § 1, art. 73 § 1 kpa, że stronie przysługuje prawo do zapoznania się z aktami sprawy, wypowiedzenia się co do zebranych dowodów i materiałów. Dodatkowo Łódzki WIIH zwrócił się do strony o przesłanie informacji na temat:

- uzyskanych przez przedsiębiorcę korzyści majątkowych lub strat w związku z naruszeniem obowiązków wymienionych wyżej,
- wielkości obrotów i przychodów przedsiębiorcy za rok 2022
- sankcji nałożonych na przedsiębiorcę za to samo naruszenie w innych państwach członkowskich Unii Europejskiej w sprawach transgranicznych.

W odpowiedzi pismem z 2 lutego br. strona przekazała ww. informacje.

27 lutego br. Łódzki WIIH, na podstawie art. 6 ust. 1 ustawy o cenach oraz art. 104 kpa wydał decyzję nr TNP.KPC.3.2024 (nr akt: PU.8361.482.2023), na mocy której nałożono na przedsiębiorcę karę pieniężną w wysokości 1 500 zł z tytułu uwidocznienia cen promocyjnych

przy 6 zegarkach (z 11 kontrolowanych), które nie zostały obliczone w odniesieniu do ceny najniższej, obowiązującej w okresie 30 dni przed wprowadzeniem obniżki, co stanowiło naruszenie art. 4 ust. 1 ustawy o cenach.

26 marca br. Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów (zwany dalej: „Prezesem UOKiK” albo „organem drugiej instancji”) otrzymał za pośrednictwem Łódzkiego WIIH odwołanie od ww. decyzji, w którym strona wniosła o ponowne rozpatrzenie decyzji oraz uwzględnienie przedstawionych przez nią argumentów.

Pismem z 3 kwietnia br. Prezes UOKiK poinformował przedsiębiorcę o toczącym się postępowaniu administracyjnym w sprawie odwołania od decyzji nr TNP.KPC.3.2024 Łódzkiego WIIH z 27 lutego br. oraz o przysługującym mu prawie do zapoznania się z aktami sprawy i wypowiedzenia się co do zebranych dowodów i materiałów. Strona nie skorzystała z przysługującego jej prawa.

Prezes UOKiK ustalił i stwierdził.

Istotą postępowania odwoławczego jest ponowne rozpoznanie i rozstrzygnięcie tożsamej przedmiotowo i podmiotowo sprawy administracyjnej w granicach wyznaczonych rozstrzygnięciem decyzji organu pierwszej instancji. W toku postępowania organ odwoławczy dokonuje oceny, czy odwołanie strony jest uzasadnione oraz sprawdza, czy wydana decyzja była prawidłowa.

Zgodnie z art. 5 ust. 2 ustawy o Inspekcji Handlowej, Prezes UOKiK jest organem wyższego stopnia w stosunku do wojewódzkich inspektorów Inspekcji Handlowej. Wobec powyższego, w myśl art. 127 § 2 kpa w związku z art. 1 ust. 3 ww. ustawy, Prezes UOKiK jest organem właściwym do rozpatrzenia wniesionego odwołania.

Zgodnie z art. 4 ust. 1 zdanie pierwsze ustawy o cenach, w miejscu sprzedaży detalicznej i świadczenia usług uwidacznia się cenę oraz cenę jednostkową towaru (usługi) w sposób jednoznaczny, niebudzący wątpliwości oraz umożliwiający porównanie cen.

Natomiast art. 4 ust. 2 ww. ustawy wskazuje, że w każdym przypadku informowania o obniżeniu ceny towaru lub usługi obok informacji o obniżonej cenie uwidacznia się również informację o najniższej cenie tego towaru lub tej usługi, która obowiązywała w okresie 30 dni przed wprowadzeniem obniżki.

Stosownie do art. 6 ust. 1 ustawy o cenach, administracyjnej karze pieniężnej podlega ten, kto nie wykonuje obowiązków o których mowa w art. 4 ust. 1-5. Wysokość administracyjnej kary pieniężnej w tym przypadku, zgodnie z art. 6 ust. 1 ustawy o informowaniu o cenach, wynosi do 20 000 zł.

Niniejsze postępowanie administracyjne prowadzone jest w związku z odwołaniem wniesionym przez przedsiębiorcę od decyzji TNP.KPC.3.2024 Łódzkiego Wojewódzkiego Inspektora Inspekcji Handlowej z 27 lutego br. (sygn. akt: PU.8361.482.2023), na mocy której na przedsiębiorcę nałożono karę pieniężną w wysokości 1 500 zł z tytułu uwidocznienia cen promocyjnych przy 6 zegarkach (z 11 kontrolowanych), które nie zostały obliczone w

odniesieniu do ceny najniższej, obowiązującej w okresie 30 dni przed wprowadzeniem obniżki, co stanowiło naruszenie art. 4 ust. 1 ustawy o cenach.

W toku postępowania odwoławczego Prezes UOKiK przeprowadził dokładną analizę ustaleń kontroli, w oparciu o które wydano decyzję oraz treści skarżonej decyzji, jak również uwzględnił argumenty strony zawarte w odwołaniu. Po przeprowadzonym postępowaniu organ drugiej instancji wskazuje, iż nie ma wątpliwości, że przedsiębiorca naruszył przepisy ustawy o cenach, co powoduje konieczność nałożenia przez Łódzkiego WIIH kary pieniężnej.

Ustalenia kontroli dały podstawę do wymierzenia kary pieniężnej na podstawie art. 6 ust. 1 ustawy o cenach. Jednakże Łódzki WIIH wydając 27 lutego br. decyzję TNP.KPC.3.2024 wskazał naruszenie art. 4 ust. 1 ww. ustawy. Organ drugiej instancji w wyniku analizy zgromadzonego materiału w sprawie zauważa, że przy 6 produktach oferowanych do sprzedaży po obniżonej cenie, ceny były uwidocznione w sposób niejednoznaczny i budzący wątpliwości ponieważ komunikaty dotyczące korzyści z obniżek odnosiły się wyłącznie do ceny regularnej a nie do najniższej ceny z okresu 30 dni poprzedzających obniżkę. Należy podkreślić, że w przypadku informowania o obniżeniu ceny towaru jest obowiązek uwidocznienia obok informacji o obniżonej cenie również informacji o najniższej cenie tego towaru, która obowiązywała w okresie 30 dni przed wprowadzeniem obniżki na co wskazuje art. 4 ust. 2 ustawy o cenach. Uwidocznione przy zakwestionowanych towarach ceny sugerowały, że towar sprzedawany jest w cenie obniżonej, a w rzeczywistości nowa cena była tożsama z obowiązującą dla danego towaru w ciągu ostatnich 30 dni przed ogłoszeniem obniżki, tak więc ceny zostały uwidocznione w sposób niejednoznaczny i budzący wątpliwości. Taki sposób prezentacji informacji cenowej nie jest czytelny dla konsumenta i nie spełnia wymogów art. 4 ust. 1 ustawy o cenach w związku z art. 4 ust. 2 ww. ustawy. Zaznaczyć przy tym należy, że artykuł określający wysokość sankcji z tytułu przedmiotowego naruszenia, tj. art. 6 ust. 1 wskazuje, że jeżeli przedsiębiorca nie wykonuje obowiązków, o których mowa w art. 4 ust. 1-5, wojewódzki inspektor Inspekcji Handlowej nakłada na niego, w drodze decyzji, karę pieniężną do wysokości 20 000 zł. Zatem zmiana kwalifikacji czynu przez Prezesa UOKiK nie ma wpływu na rozstrzygnięcie.

W ocenie Prezesa UOKiK zgromadzony w sprawie materiał jest rzetelny. Stwierdzony w toku kontroli stan faktyczny został opisany w dołączonym do akt sprawy protokole kontroli oraz załącznikach. Co więcej, zarówno stan faktyczny, jak i stwierdzone naruszenie przepisów ustawy o cenach, a co za tym idzie konieczność nałożenia kary pieniężnej, nie budzi wątpliwości organu drugiej instancji.

Podsumowując Prezes UOKiK stwierdził, że w niniejszej sprawie, biorąc pod uwagę stwierdzone nieprawidłowości należy wskazać na naruszenie art. 4 ust. 1 w związku z art. 4 ust. 2 ustawy o cenach. Prezes UOKiK wydał decyzję i uchylił skarżoną decyzję oraz orzekł w sprawie co do istoty w ten sposób, że nałożył na przedsiębiorcę karę pieniężną w wysokości 1 500 zł z tytułu uwidocznienia cen promocyjnych przy 6 zegarkach (z 11 kontrolowanych), które nie zostały obliczone w odniesieniu do ceny najniższej, obowiązującej w okresie 30

dni przed wprowadzeniem obniżki, co stanowiło naruszenie art. 4 ust. 1 w związku z art. 4 ust. 2 ustawy o cenach.

Organ drugiej instancji orzekając jak powyżej, tak jak organ pierwszej instancji, przy ustalaniu wysokości kary pieniężnej uwzględnił kryteria wymiaru kary wskazane w art. 6 ust. 3 ustawy o cenach, tj. stopień naruszenia obowiązków, w tym charakter, wagę, skalę i czas trwania naruszenia tych obowiązków oraz dotychczasową działalność przedsiębiorcy, w tym podjęte przez niego działania w celu złagodzenia lub naprawienia szkody poniesionej przez konsumentów, wcześniejsze naruszenia obowiązków, o których mowa w art. 4 ust. 1-5

ustawy o cenach przez przedsiębiorcę oraz uzyskane przez niego korzyści majątkowe lub straty w związku z naruszeniem tych obowiązków, wielkość jego obrotów i przychodu, a także sankcje nałożone na przedsiębiorcę za to samo naruszenie w innych państwach członkowskich Unii Europejskiej w sprawach transgranicznych, jeżeli informacje o takich sankcjach są dostępne w ramach mechanizmu ustanowionego rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2017/2394 z dnia 12 grudnia 2017 r. w sprawie współpracy między organami krajowymi odpowiedzialnymi za egzekwowanie przepisów prawa w zakresie ochrony konsumentów i uchylającym rozporządzenie (WE) nr 2006/2004 (Dz. Urz. UE L z 2017 r. Nr 345, str. 1, ze zm.).

Oceniając stopień naruszenia obowiązków, Prezes UOKiK, uznał jako wysoki. Prawidłowe obliczenie wielkości obniżki względem najniższej ceny, która obowiązywała w okresie 30 dni przed wprowadzeniem obniżki jest jednym z ważniejszych czynników mających wpływ na podjęcie decyzji o zakupie towaru przez konsumenta i umożliwia dokonania świadomego i korzystniejszego pod względem ekonomicznym wyboru. Wprowadzenie przepisów dotyczących obniżek cenowych produktów miało na celu eliminację fałszywych obniżek i zagwarantowanie konsumentom łatwej oceny rzeczywistej wielkości rabatu i szybszych wyborów rynkowych na podstawie przejrzystych informacji dotyczących cen. Nowe regulacje mają zapobiec sztucznym zawyżaniom cen tuż przed ich „obniżką”, tak aby zwiększyć „atrakcyjność” oferty. Rozwiązaniem tego problemu jest właśnie wskazywanie obok ceny po obniżce najniższej ceny z okresu 30 dni przed wprowadzeniem obniżki oraz podawanie obliczanej obniżki względem najniższej ceny z 30 dni przed wprowadzeniem obniżki. Ponadto Prezes UOKiK uznaje wagę i skalę stwierdzonego naruszenia za znaczne. Strona w sposób niewłaściwy wykazała korzyść konsumenta względem ceny regularnej zamiast względem najniższej ceny sprzed 30 dni przed obniżką przy 6 rodzajach towarów na 11 skontrolowanych, co stanowi 54,5 % wszystkich skontrolowanych. Tym samym strona uwidoczniała ceny w sposób niejednoznaczny i budzący wątpliwości. Naruszenie obowiązków uwidaczniania informacji cenowych stwierdzono w dniu kontroli.

Prezes UOKiK wziął pod uwagę, że strona nie była w okresie ostatnich 12 miesięcy karana za naruszenie przepisów ustawy o cenach. Należy jednak zauważyć, że strona została powiadomiona o zamiarze przeprowadzenia kontroli i o jej zakresie przedmiotowym. Zawiadomienie strona odebrała 11 sierpnia 2023 r., natomiast kontrola rozpoczęła się 28

sierpnia 2023 r. Zatem miała ona, wystarczająco dużo czasu, by przygotować się do kontroli i wyeliminować ewentualne nieprawidłowości.

Wymierzając karę pieniężną uwzględniono również wielkości obrotów i przychodu na podstawie informacji przekazanej przez stronę w piśmie z 9 lutego br.

Prześlanka dotycząca sankcji nałożonych na spółkę za to samo naruszenie w innych państwach członkowskich Unii Europejskiej w sprawach transgranicznych nie znajduje zastosowania, ponieważ kontrola przeprowadzona przez Inspekcję Handlową nie jest kontrolą przeprowadzoną w sprawach transgranicznych, tj. działalności gospodarczej o transgranicznym charakterze prowadzonej przez spółkę.

W ocenie Prezesa UOKiK wymierzona stronie kara w wysokości 1 500 zł jest właściwa do spełnienia celów dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2019/2161 z dnia 27 listopada 2019 r. zmieniająca dyrektywę Rady 93/13/EWG i dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 98/6/WE, 2005/29/WE oraz 2011/83/UE w odniesieniu do lepszego egzekwowania i unowocześnienia unijnych przepisów dotyczących ochrony konsumenta (Dz. Urz. UE. L Nr 328, str. 7), dalej jako: „dyrektywa Omnibus” i proporcjonalna do rozmiaru stwierdzonych nieprawidłowości. Ponadto zauważa, że zgodnie z art. 6 ust. 1 ustawy o cenach kara za niedopełnienie obowiązków, o których mowa w art. 4 ustawy wynosi do 20 000 zł.

W odwołaniu przedsiębiorca oświadczył, że jest świadom znaczenia przestrzegania przepisów dotyczących oznaczania cen towarów oraz innych regulacji związanych z prowadzeniem działalności handlowej i podkreślił, że stara się przestrzegać wszystkich tych regulacji. Ponadto przedsiębiorca wyjaśnił, że błąd w oznaczeniu cen promocyjnych nie był rezultatem celowego działania, ale wynikiem niezamierzonego przeoczenia i błędu ludzkiego. Pracownik omyłkowo wpisał ceny promocyjne w miejsce najniższej ceny sprzed 30 dni przed obniżką. Wskazał również, że błędne oznaczenie cen było pierwszym i jedynym zajściem tego typu. Jednocześnie podkreślił, że pomyłka ta dotyczyła zaledwie 6 produktów i nie miała wpływu na ich sprzedaż, jak również nie przyniosła korzyści finansowych. Przedsiębiorca wniósł o ponowne rozpatrzenie decyzji i uwzględnienie przedstawionych przez niego argumentów.

Odnosząc się do powyższego, Prezes UOKiK wskazuje, że prezentowanie obniżek cen może być wskazane konkretną wartością np. procentową lub też bez wskazywania wartości obniżki, jednakże zawsze wskazanie korzyści konsumenta musi się odnosić do najniższej ceny, która obowiązywała w okresie 30 dni przed wprowadzeniem obniżki. Wprowadzenie przepisów dotyczących obniżek cenowych produktów, miało na celu eliminację fałszywych obniżek i zagwarantowanie konsumentom łatwej oceny rzeczywistej wielkości rabatu i szybszych wyborów rynkowych na podstawie przejrzystych informacji dotyczących cen. Regulacje te mają zapobiec sztucznym zawyżaniom cen tuż przed ich „obniżką”, tak aby zwiększyć „atrakcyjność” oferty. Rozwiązaniem tego problemu jest właśnie wskazywanie korzyści konsumenta względem najniższej ceny z 30 dni przed wprowadzeniem obniżki.

Zgodnie z założeniami dyrektywy Omnibus, aby można było mówić o obniżce ceny to powinna być ona liczona w stosunku do najniższej ceny z 30 dni przed wprowadzeniem obniżki a nie ceny rzeczywistej (regularnej). Jedynie odniesienie do najniższej ceny z 30 dni przed obniżką faktycznie świadczy, że mamy do czynienia z obniżoną ceną produktu.

Prezes UOKiK stoi więc na stanowisku, że jeżeli przedsiębiorca informuje o obniżce ceny zobowiązany jest wskazywać korzyści wynikające z obniżki względem najniższej ceny z 30 dni przed obniżką. Natomiast za nieprawidłowe należy uznać wskazanie obniżki wyłącznie w odniesieniu do ceny regularnej.

Biorąc powyższe pod uwagę Prezes UOKiK z całą stanowczością stwierdza, że w sytuacji, gdy komunikowane jest, że produkt oferowany jest w cenie obniżonej, a w rzeczywistości nowa cena jest tożsama bądź wyższa, od najniższej obowiązującej dla danego towaru w ciągu ostatnich 30 dni przed obniżką, to nie mamy do czynienia z obniżoną ceną produktu lub uwidoczniona najniższa cena z 30 dni przed wprowadzeniem obniżki nie została wskazana prawidłowo. W przedmiotowej sprawie jak zostało ustalone w toku kontroli przedsiębiorca prawidłowo wskazał najniższą cenę z 30 dni przed wprowadzeniem obniżki. Tym samym w przypadku 6 partii produktów dla których nowa cena była tożsama z najniższą obowiązującą dla danego towaru w ciągu ostatnich 30 dni przed wprowadzeniem obniżki, Łódzki WIIH prawidłowo ustalił, że cena promocyjna nie została obliczona w odniesieniu do ceny najniższej, która obowiązywała w okresie 30 dni przed wprowadzeniem obniżki. W rzeczywistości konsument dokonywał zakupu produktu w cenie tożsamej z obowiązującą najniższą ceną z 30 dni przed wprowadzeniem obniżki. Zarówno w ocenie Łódzkiego WIIH, jak i organu drugiej instancji należy uznać, że ceny zostały uwidocznione w sposób niejednoznaczny i budzący wątpliwości.

W tym miejscu należy podkreślić, że prawidłowe podawanie cen, w tym cen towarów, dla których w jakikolwiek sposób sugerowana jest obniżka ich cen, jest jednym z ważniejszych czynników mających wpływ na podjęcie decyzji o zakupie towaru przez konsumenta i umożliwia dokonania świadomego i korzystniejszego pod względem ekonomicznym wyboru. Przepisy dotyczące uwidaczniania cen nakładają na przedsiębiorców obowiązek informowania o cenach - a co za tym idzie również o obniżkach - w sposób jednoznaczny, niebudzący wątpliwości oraz umożliwiający porównanie cen. Wymogi te należy stosować nie tylko do treści informacji o najniższej cenie z 30 dni przed wprowadzeniem obniżki, lecz także do jej formy, która ma zapewnić jasność i zrozumiałość, a także umożliwiać łatwe porównanie cen i ocenę korzyści płynących z promocji.

W przedmiotowej sprawie strona informuje konsumenta o promocji, której w rzeczywistości nie ma, gdyż „cena promocyjna” jest tożsama z ceną jak obowiązywała przez ostatnie 30 dni przed ogłoszeniem promocji. Oczywiście przedsiębiorca może swobodnie kształtować ceny, ale nie może informować o obniżce ceny produktu, i uznawać jako obniżkę odwoływanie się do ceny regularnej, a nie najniższej z 30 dni przed ogłoszeniem obniżki. Prezentowanie rabatów obliczanych wyłącznie w odniesieniu do cen regularnych narusza przepisy w zakresie sposobu uwidaczniania cen, ponieważ taki sposób jest niejednoznaczny, budzący

wątpliwości oraz uniemożliwiający porównanie cen. Tym samym Prezes UOKiK podkreśla, że sposób prezentowania ceny, która jest równej najniższej cenie z 30 dni przed obniżką, budzi wątpliwości co do istnienia faktycznej obniżki ceny i korzyści płynących z promocji i stanowi naruszenie art. 4 ust. 1 w związku z art. 4 ust. 2 ustawy o cenach.

W ocenie Prezesa UOKiK, w przedmiotowej sprawie, Łódzki WIIH postępował w zgodzie ze regułami postępowania administracyjnego, opierając się na ustaleniach postępowania kontrolnego. Organ pierwszej instancji podjął wszelkie czynności niezbędne do dokładnego wyjaśnienia stanu faktycznego. Ustalenia kontroli zostały udokumentowane w protokole kontroli z 7 września 2023 r. (nr akt: PU.8361.482.2023). Z protokołu kontroli sporządzonego przez Łódzkiego WIIH wynika, że w dniu kontroli tj. 28 sierpnia 2023 r. przedsiębiorca na sali sprzedażowej uwidoczniał przy 6 produktach (spośród 11 wytypowanych do kontroli) etykiety cenowe w kolorze czerwonym z napisem „PROMOCJA” oraz czerwone wywieszki informujące o wielkości procentowej obniżki (m.in. „-20%”, „-30%”, „-40%”) - niektóre z informacją „rabat od ceny regularnej” oraz niektóre z samą wartością procentową. Na wywieszkach cenowych umieszczonych pod produktami znajdowały się: cena regularna, cena aktualna, najniższa cena z 30 dni. Uwidoczniona na etykietach cena aktualna była równa kwotowo uwidocznionej najniższej cenie produktu, która obowiązywała w okresie 30 dni przed wprowadzeniem obniżki. To jest uwidoczniono ją w sposób niejednoznaczny i budzący wątpliwości, co stanowi naruszenie art. 4 ust. 1 w związku z art. 4 ust. 2 ustawy o cenach.

Organ drugiej instancji wskazuje, że celem ustawy o cenach jest ochrona konsumenta oraz prawidłowa konkurencja między przedsiębiorcami. Informacja dotycząca ceny służy właściwemu poinformowaniu o niej nabywcy, a także stwarza identyczne warunki dla podmiotów prowadzących działalność gospodarczą. Regulacja ta ma na celu wyeliminowanie nieprawidłowości w informowaniu konsumentów o cenach towarów i usług. Zgodnie z art. 4 ust. 2 ustawy o cenach, w każdym przypadku informowania o obniżeniu ceny towaru lub usługi obok informacji o obniżonej cenie uwidacznia się również informację o najniższej cenie tego towaru lub tej usługi, która obowiązywała w okresie 30 dni przed wprowadzeniem obniżki. Wprowadzenie powyższego przepisu nastąpiło ustawą o zmianie ustawy z dnia 1 grudnia 2022 r. o prawach konsumenta oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2022 r. poz. 2581), która to zmiana była podyktowana koniecznością ochrony konsumenta przed tzw. „rzekomymi obniżkami”. Jak bowiem wynika z Wytycznych Komisji „Celem tego co najmniej 30-dniowego okresu odniesienia jest uniemożliwienie podmiotom gospodarczym zonglowania cenami i przedstawiania fałszywych obniżek cen, np. podnoszenia ceny na krótki okres, aby następnie ją obniżyć i przedstawić jako (znaczącą) obniżkę ceny, co wprowadza konsumentów w błąd. Wspomniany 30-dniowy okres na ustalenie „wcześniejszej” ceny odniesienia jest zatem gwarancją, iż cena odniesienia jest prawdziwa, a nie stanowi jedynie narzędzia marketingowego, które ma wywołać wrażenie atrakcyjności obniżki.”

Przepisy ustawy o cenach są prawem powszechnie obowiązującym i dotyczą każdego przedsiębiorcy świadczącego usługi lub dokonującego sprzedaży detalicznej towarów. Nieznajomość przepisów lub ich niewłaściwa interpretacja nie zwalnia z obowiązku

prawidłowego uwidaczniania cen oraz informacji o obniżonej cenie. Strona, w przypadku informowania o obniżeniu ceny towaru, była zobowiązana do przekazania konsumentom informacji o cenie, która obowiązywała w okresie 30 dni przed wprowadzeniem obniżki, ale również jednoznacznej i niebudzącej wątpliwości informacji o obniżonej cenie i w przypadku 6 partii produktów obowiązkom tym uchybiła.

Podkreślenia wymaga również fakt, że kontrole w zakresie uwidaczniania cen prowadzone są po zawiadomieniu o zamiarze wszczęcia kontroli. Strona została poinformowana o zamiarze przeprowadzenia kontroli pismem z 8 sierpnia 2023 r., które odebrała 11 sierpnia 2023 r. Kontrolę zaś wszczęto 28 sierpnia 2023 r., a więc strona miała wystarczająco dużo czasu aby przygotować się do kontroli.

Prezes UOKiK, po przeanalizowaniu sprawy nie widzi podstaw do odstąpienia od wymierzenia kary w ramach instytucji przewidzianej w art. 189f kpa.

Po przeanalizowaniu niniejszej sprawy Prezes UOKiK nie znalazł podstaw do zastosowania art. 189f § 1 pkt 1 kpa, tj. odstąpienia od wymierzenia kary pieniężnej i poprzestania na pouczeniu. Przepis ten przewiduje dwa warunki, które muszą zostać spełnione łącznie, aby organ administracji publicznej mógł odstąpić od nałożenia kary pieniężnej. Po pierwsze waga naruszenia musi być znikoma, przez co należy rozumieć, że istotność, znaczenie oraz rozmiar naruszonego obowiązku są niewielkie. Drugim warunkiem uzasadniającym odstąpienie od nałożenia kary pieniężnej jest zaprzestanie naruszania prawa przez stronę. Strona wyeliminowała nieprawidłowości jednakże co istotne, w trakcie kontroli ustalono, że strona w przypadku 6 produktów, oferowanych do sprzedaży po obniżonych cenach (54,5 % wszystkich objętych kontrolą), podała na etykietach cenowych równe kwotowo: obowiązującą cenę promocyjną oraz najniższą cenę sprzed 30 dni przed obniżką, zatem nie wskazała wielkości obniżki względem najniższej ceny która obowiązywała w okresie 30 dni przed wprowadzeniem obniżki, a tym samym uwidoczniała ceny w sposób niejednoznaczny i budzący wątpliwości. Stąd też wagi naruszenia prawa nie można było uznać za znikomą. O mało znaczącej wadze naruszenia w przypadku przepisów ustawy o cenach można byłoby mówić w przypadku gdyby wymagane prawem informacje przedstawiono w sposób niepełny, niekompletny. Natomiast, z całą pewnością należy stwierdzić, że nie dotyczy to sytuacji, w której konsumenci z uwagi na nierzetelny sposób przedstawienia informacji cenowych, tj. niewłaściwe wskazanie obniżki zostali pozbawieni możliwości oceny rzeczywistej wielkości rabatu. Dodatkowo Prezes UOKiK wyjaśnia, że podmioty działające na rynku są zobowiązane do znajomości obowiązujących przepisów prawa i jego respektowania. To na przedsiębiorcy spoczywa m. in. obowiązek dopilnowania, by przy oferowaniu do sprzedaży produktów lub usług konsument za każdym razem otrzymywał wyczerpującą, konkretną, rzetelną informację cenową. Podkreślić należy, iż okoliczność ta całkowicie zależy od przedsiębiorcy. Nadrzędnym celem ustawy o cenach jest bowiem ochrona interesów konsumentów oraz prawidłowa konkurencja między przedsiębiorstwami. Jak już wskazano wcześniej wprowadzenie przepisów dotyczących obniżek cenowych produktów miały na celu eliminację fałszywych obniżek i zagwarantowanie konsumentom łatwej oceny rzeczywistej wielkości

rabatu i szybszych wyborów rynkowych na podstawie przejrzystych informacji dotyczących cen, a także stworzenie identyczne warunki dla podmiotów prowadzących działalności gospodarczą. Obliczanie obniżki względem najniższej ceny z 30 dni przed wprowadzeniem obniżki miało zapobiec sztucznym zawyżaniom cen celem zwiększenia „atrakcyjność” oferty. Tym samym w ocenie organu drugiej instancji przesłanka pierwsza nie została spełniona. Przyjmując natomiast za spełnioną przesłankę dotyczącą zaprzestania naruszenia należy wskazać, że przesłanki te muszą być spełnione łącznie, w związku z powyższym organ drugiej instancji stwierdza, iż nie ma podstaw do zastosowania tego przepisu i do odstąpienia od wymierzenia kary na podstawie art. 189f § 1 pkt 1 kpa.

Nie została spełniona również przesłanka z pkt 2 art. 189f § 1 kpa, ponieważ nie była wydana przez inny uprawniony organ administracji publicznej prawomocna decyzja nakładająca na stronę za to samo zachowanie administracyjną karę pieniężną, jak również strona nie została prawomocnie ukarana za wykroczenie lub wykroczenie skarbowe, czy też prawomocnie skazana za przestępstwo lub przestępstwo skarbowe, a kara ta spełniałaby cele, dla których miałyby być nałożona administracyjna kara pieniężna. Nadto należy podkreślić, że naruszenia z ustawy o informowaniu o cenach kwalifikowane są jako czyny o charakterze deliktu administracyjnego, który zagrożone są karą pieniężną określoną w art. 6 ustawy o cenach. Postępowania w tym zakresie mogą być prowadzone wyłącznie przez organy Inspekcji Handlowej, zaś z uwagi na właściwość terytorialną, w stosunku do strony mogły być one prowadzone przez Łódzki WIIH. Inny organ nie mógł na terenie podlegającym kognicji Łódzkiego WIIH nałożyć kary pieniężnej za to samo naruszenie, co oznacza, że przepisy art. 189f § 1 pkt 2 kpa nie mają zastosowania w niniejszej sprawie.

Po przeanalizowaniu akt sprawy Prezes UOKiK stwierdził, że w rozpatrywanej sprawie nie zaistniały również okoliczności, o których mowa w art. 189f § 2 kpa, tj. zastosowanie art. 189f § 2 nie spełnieni celów, dla których miałyby być nałożona administracyjna kara pieniężna określona w art. 6 ust. 1 ustawy o cenach. Okoliczności i waga naruszenia prawa nie budzą wątpliwości, co do istnienia przesłanek faktycznych uzasadniających nałożenie kary pieniężnej. Strona nie dopełniła obowiązków nałożonych na nią w art. 4 ustawy o cenach, bowiem dla 54,5% skontrolowanych produktów o obniżonej cenie uwidoczniła ceny w sposób niejednoznaczny i budzący wątpliwości. Literalna wykładnia ww. przepisu jednoznacznie wskazuje, iż warunkiem zastosowania odstąpienia od wymierzenia kary jest usunięcie naruszenia prawa, przy czym termin ten należy interpretować ściśle, a więc bez rozszerzenia jego znaczenia na przypadki „zaprzestania naruszania prawa”, tych bowiem dotyczy regulacja art. 189f § 1 kpa (por. Kodeks postępowania administracyjnego. Komentarz. Red. prof. dr hab. Marek Wierzbowski, red. prof. dr hab. Aleksandra Wiktorowska. Rok 2021: „Z uwagi na odmienne brzmienie tych sformułowań na gruncie komentowanego artykułu, należy uznać, że "usunięcie naruszenia prawa" nie jest tożsame z "zaprzestaniem naruszenia". Tym samym, aby usunąć naruszenie prawa nie wystarczy przerwać naruszania przepisów prawa, lecz należy usunąć skutki naruszenia (z oczywistych przyczyn nie jest możliwe wyeliminowanie samego naruszenia, a więc zdarzenia z

przeszłości, które już zaistniało”). Charakter naruszeń, jakich dopuściła się strona, wyklucza możliwość usunięcia skutków naruszenia prawa (por. uzasadnienie wyroku WSA w Warszawie z 25.07.2019 r. sygn. akt VI SA/Wa 991/19: „Warunkiem odstąpienia od nałożenia administracyjnej kary pieniężnej jest także przywrócenie stanu zgodnego z prawem, naruszonego przez zachowanie stanowiące podstawę odpowiedzialności administracyjnej. Jak słusznie podkreślił organ usunięcie naruszenia prawa nie jest tożsame z zaprzestaniem naruszania. Aby usunąć naruszenie prawa nie wystarczy przerwać naruszania przepisów prawa, lecz należy usunąć skutki naruszenia.”). Ponieważ cena musi być uwidoczniona przez przedsiębiorcę w sposób jednoznaczny i niebudzący wątpliwości w momencie oferowania danego produktu lub usługi, tak aby konsument na tej podstawie mógł podjąć decyzję o zakupie (tj. uwidocznienie cen ma charakter obowiązku przedumownego) zatem w przedmiotowej sprawie brak jest możliwości zastosowania art. 189f § 2 i 3 kpa.

Podsumowując Prezes UOKiK podkreśla, że niezrealizowanie obowiązków wskazanych w ustawie o cenach zgodnie z jej art. 6 ust. 1, powoduje nałożenie kary pieniężnej w wysokości do 20 000 zł. Przepis ten nakazuje wojewódzkiemu inspektorowi Inspekcji Handlowej wymierzyć karę pieniężną podmiotowi, który nie wykonuje obowiązku określonego w ww. przepisach, choćby naruszenie prawa miało charakter jednostkowy. Dowiedzenie, że podmiot nie wykonał powyższego obowiązku powoduje konieczność nałożenia kary pieniężnej, która jest karą administracyjną.

Cechą charakterystyczną sankcji administracyjnej, a taką jest właśnie kara pieniężna nakładana na podstawie ustawy o cenach, jest jej automatyczne stosowanie wobec podmiotu ponoszącego odpowiedzialność za naruszenie ciążących na nim obowiązków. Samo zatem stwierdzenie - udowodnienie braku informacji w zakresie cen, jak też sprzecznego z ustawą sposobu ich uwidocznienia - jest wystarczającą przestanką do nałożenia kary pieniężnej. Powyższa ustawa nie przewiduje przy tym możliwości badania przez organy Inspekcji istnienia winy, bądź jej braku po stronie podmiotu, u którego ujawniono nieprawidłowości. Zatem samo stwierdzenie w wyniku kontroli, że podmiot nie zrealizował ciążącego na nim obowiązku ustawowego powoduje konieczność nałożenia kary pieniężnej, która jest karą administracyjną.

Kara pieniężna powinna także odpowiadać wymogom wskazanym przez prawodawcę unijnego, który w art. 8 dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 98/6/WE z dnia 16 lutego 1998 r. w sprawie ochrony konsumenta przez podawanie cen produktów oferowanych konsumentom (Dz. U. L z 1998 r. Nr 80) nakazuje, że musi być ona skuteczna, proporcjonalna i odstraszająca (porównaj w tym zakresie wyrok NSA z 23 maja 2012 r., II GSK 684/11, czy wyrok NSA z 19 grudnia 2012 r., II GSK 1823/11). Skuteczność kary przejawia się w możliwości jej nałożenia i wyegzekwowania. Żeby kara była odstraszająca, jej wysokość powinna być dotkliwa dla przedsiębiorcy. Kara nałożona na podmiot musi także spełniać funkcję prewencyjną oraz dyscyplinująco-represyjną, tj. być ostrzeżeniem dla przedsiębiorcy, mającym na celu niedopuszczenie do powstania nieprawidłowości w przyszłości. Wymierzona

kara powinna być przy tym proporcjonalna, to jest właściwa do osiągnięcia zakładanego celu, jakim jest zapewnienie, aby w obrocie dostępne były tylko towary opatrzone odpowiednimi informacjami cenowymi, jak również kara powinna być możliwie najmniej uciążliwa.

Art. 6 ustawy o cenach statuuje odpowiedzialność administracyjną podmiotów, wobec których stwierdzono naruszenie wymagań określonych w art. 4 ww. ustawy. Regulacja ta ma na celu wyeliminowanie nieprawidłowości w informowaniu konsumentów o cenach towarów i usług. Odpowiedzialność wynikająca z ww. przepisu ma charakter obiektywny i powstaje z chwilą popełnienia naruszenia. Obiektywny charakter odpowiedzialności administracyjnej opiera się na zasadzie ryzyka (por. wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego z 8 października 2010 r., sygn. II OSK 1079/12). Oznacza to, że przesłanką tej odpowiedzialności jest stwierdzenie nieprzestrzegania przez określony podmiot nałożonych prawem obowiązków. Wobec powyższego, organ po stwierdzeniu faktu naruszenia obowiązku, o którym mowa w art. 4 ustawy o cenach, może jedynie wydać decyzję administracyjną, na podstawie której nakłada karę pieniężną w przewidzianej w tej ustawie wysokości. Mając więc na uwadze charakter odpowiedzialności administracyjnej, bez znaczenia pozostają przyczyny powstania nieprawidłowości (błąd pracownika) oraz okoliczności podniesione przez przedsiębiorcę (brak celowego działania, niezamierzone działanie), gdyż karę wymierza się za samo naruszenie prawa.

Nałożona kara pieniężna w wysokości 1 500 zł, nie została wymierzona w maksymalnej wysokości, lecz w kwocie stanowiącej 7,5% maksymalnej kwoty, tj. 20 000 zł przewidzianej ustawowo. Wymierzona kara spełni jednak w sposób właściwy funkcje dyscyplinujące i represyjne, a także prewencyjne tak aby nie dochodziło do naruszania prawa w przyszłości i jest adekwatnym środkiem reakcji administracyjno-prawnej na ujawnione naruszenie prawa.

Zgodnie z art. 7 ust. 1 i 3 ustawy o informowaniu o cenach, karę pieniężną, o której mowa w sentencji decyzji, stanowiącą dochód budżetu państwa, należy wpłacić na rachunek bankowy Wojewódzkiego Inspektoratu Inspekcji Handlowej w Łodzi w terminie 7 dni od dnia, w którym decyzja o wymierzeniu kary stanie się ostateczna.

Biorąc powyższe pod uwagę, Prezes UOKiK orzekł jak w sentencji.

Niniejsza decyzja jest ostateczna w trybie postępowania administracyjnego.

Pouczenie:

1. Decyzja jest ostateczna w toku instancji. W terminie 30 dni od jej doręczenia stronie przysługuje skarga do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Warszawie. Skargę należy wnieść za pośrednictwem Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów, Pl. Powstańców Warszawy 1, 00-950 Warszawa.
2. Od skarg wszczynających postępowanie przed sądem administracyjnym od strony skarżącej pobierana jest opłata, tzw. wpis stosunkowy, zależny od wysokości należności pieniężnej objętej zaskarżonym aktem i wynosi:

- 1) do 10.000 zł - 4 % wartości przedmiotu zaskarżenia, nie mniej jednak niż 100 zł;
 - 2) ponad 10.000 zł do 50.000 zł - 3 % wartości przedmiotu zaskarżenia, nie mniej jednak niż 400 zł;
 - 3) ponad 50.000 zł do 100.000 zł - 2 % wartości przedmiotu zaskarżenia, nie mniej jednak niż 1.500 zł;
 - 4) ponad 100.000 zł - 1 % wartości przedmiotu zaskarżenia, nie mniej jednak niż 2.000 zł i nie więcej niż 100.000 zł
3. W przypadku wniesienia od niniejszej decyzji skargi do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Warszawie, strona ma możliwość ubiegania się o przyznanie prawa pomocy. Prawo pomocy może być przyznane stronie na wniosek złożony przed wszczęciem postępowania lub w toku postępowania sądownoadministracyjnego. Wniosek ten jest wolny od opłat sądowych. Wniosek o przyznanie prawa pomocy należy złożyć do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Warszawie.

Podstawa prawna pouczenia:

Art. 52 § 1, art. 53 § 1, art. 54 § 1, art. 230, art. 243 § 1, art. 244 § 1 ustawy z dnia 30 sierpnia 2002 r. Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi (Dz.U. z 2023 r. poz. 1634 z późn. zm.); § 1 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 16 grudnia 2003 r. w sprawie wysokości oraz szczegółowych zasad pobierania wpisu w postępowaniu przed sądami administracyjnymi (Dz.U. z 2021 r. poz. 535), art. 8 ust. 1 ustawy z dnia 9 maja 2014 r. o informowaniu o cenach towarów i usług (Dz. U. z 2023 r. poz. 168).

z up. Prezesa
Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów
Joanna Jankowska-Kuć
Dyrektor
Departamentu Inspekcji Handlowej
/podpisano elektronicznie/